

Scientific conference

ENSURING THE RIGHT TO A HEALTHY ENVIRONMENT AND THE CHALLENGES OF THE TRANSITION TO EU

ASIGURAREA DREPTULUI LA UN MEDIU SĂNĂTOS ȘI PROVOCĂRILE TRANZIȚIEI SPRE UE

May 12, 2023

Organizatori

MINISTERUL
MEDIULUI

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTITIEI
NATIONAL INSTITUTE OF JUSTICE

Europe
South East Europe
Latin America-
Caribbean

Asia-Pacific
Caucasus
Arab World
Africa

Eveniment organizat cu suportul Suediei

JUSTIȚIE VERDE

Scientific conference

ENSURING THE RIGHT TO A HEALTHY ENVIRONMENT AND THE CHALLENGES OF THE TRANSITION TO EU

ASIGURAREA DREPTULUI LA UN MEDIU SĂNĂTOS ȘI PROVOCĂRILE TRANZIȚIEI SPRE UE

May 12, 2023

Program

Hybrid format

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/85278290046?pwd=b28yRzljNzNFT3VkZDNvQ1NqMklwQT09>

Meeting ID: 852 7829 0046

Passcode: 839811

8:30-9:00	Registration of participants (Law Faculty, MSU, room 119)
9:00-9:30	<p>Opening of the conference:</p> <p>Igor ȘAROV, Rector, Moldova State University Iordanca-Rodica IORDANOV, Minister, Ministry of Environment Dinu OSTAVCIUC, Rector, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs Mircea DUȚU, President of the Ecological University of Bucharest, Romania, Member of the International Center for Comparative Environmental Law (CIDCE), Limoges, France Ecaterina POPA, Director, National Institut of Justice Tatiana ECHIM, project manager Justitie Verde [Green Justice], Public Association EcoContact Jarosław TURŁUKOWSKI, PhD, Head of the Research Centre for Eastern Europe and Central Asia, University of Warsaw, Poland Serghei BRÎNZA, Dean, Law Faculty, Moldova State University</p> <p style="text-align: right;">Moderator: CIOBANU Rodica</p>
9:30-11:30	Panel I.

RIGHT TO A HEALTHY ENVIRONMENT – BETWEEN LOCAL AND GLOBAL

Moderators: DUMNEANU Victor & IORDANOV Iordanca-Rodica & YAMKOVYY Vladislav

DUȚU Mircea, Univ. Prof., Hab. Dr., President of the Ecological University of Bucharest, Romania, Member of the International Center for Comparative Environmental Law (CIDCE), Limoges, France

Dreptul UE al mediului și climei – reper al dezvoltării legislației statelor membre și al preaderării la Uniunea Europeană / EU Environmental & Climate Law – a Landmark for the Development of Member State Legislation and a Prerequisite for EU Accession

ALIOZI Zoi, Dr. Teaching Fellow, Global Campus of Human Rights, Venice, Italy

Titlu Rezervat/ Reserved Title

GUCEAC Ion, Academician, Hab. Dr., Univ. Prof., Moldova State University

Drepturile și libertățile omului – Rudiment al constituționalismului veritabil / Human rights and freedoms – Rudiment of genuine constitutionalism

CIOBANU Rodica, Hab. Dr., Ass. Prof., Moldova State University, **PUNGA Irina**, expert, Public Association EcoContact

Accesul la justiție - instrument de asigurare a dreptului la un mediu sănătos. Experiența europeană / Access to justice - tool for ensuring the right to a healthy environment. The European experience

BEVZ Olena, PhD in Law, Ass. Prof., Department of Environmental Law of the Educational and Scientific Institute of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

The Issues of The Formation of The Emerald Network of Ukraine in The Context of European Integration Obligations / Problemele formării rețelelor de Smarald din Ucraina în contextul integrării europene

POZNIAK Elina, PhD in Law, Department of Environmental Law of the Educational and Scientific Institute of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

European Values of Ecological and Legal Culture: Prospects for Improvement of Ukrainian Legislation in the Conditions of Martial Law / Valorile Europene ale culturii ecologice și juridice: perspective de îmbunătățire a legislației Ucrainene în condițiile Legii Marțiale

GRYNKO Serhii, Educational and Scientific Institute of Law of Taras Shevchenko Kyiv National University,

YAMKOVYY Vladislav, State University of Economics and Technologies Kyiv, Ukraine

Legal Problems of Ecological Information Support in the Conditions of Martial Law / Probleme legale privind suportul informațional ecologic în condițiile Legii Marțiale

SHARAIEVSKA Tetiana, PhD in Law, Department of Environmental Law of the Educational and Scientific Institute of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Civil Protection in Case of Environmental Emergencies in the EU and Ukraine: Legal Aspect / Protecția civilă în caz de situații de urgență în domeniul mediului în UE și Ucraina: Aspect juridic

DUMNEANU Victor, The Inspectorate of Environmental Protection
Reflecții juridice privind controlul de stat în domeniul protecției mediului și folosirii raționale a resurselor naturale / *Legal reflections on the state control in the field of environmental protection and rational use of natural resources*

MANU Dumitru-Gabriel, PhD, Ass. Prof., Ecological University of Bucharest, Romania
Garantarea dreptului la mediu sănătos prin mecanismul de prevenire și reparare a prejudiciului asupra mediului / *Guaranteeing the Right to a Healthy Environment by the Mechanisms for Prevention and Repair of Environmental Damage*

OSTAVCIUC Dinu, PhD, Ass. Prof., **RUSNAC Constantin**, PhD, Ass. Prof., Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs
Cercetarea la fața locului în cazul investigării infracțiunilor ecologice / *Research on the site in the case of environmental crimes investigation*

11:30-12:00

Coffee break

12:00-14:00

Room 119
Hybrid format
Join Zoom Meeting
<https://us02web.zoom.us/j/85278290046?pwd=b28yRzljNzNFT3VkZDNvQ1NqMklwQT09>
Meeting ID: 852 7829 0046
Passcode: 839811

Panel II.

**ENSURING THE RIGHT TO A HEALTHY ENVIRONMENT
– PRIORITY IN THE ACTIVITY OF LEGAL BODIES**

Moderators: ERHAN Ianuș & MĂRGINEANU Elena

DUȚU-BUZURA Andrei, PhD, Ass. Prof., National School of Political and Administrative Studies, Bucharest, Romania
Consacrarea și garantarea dreptului fundamental la mediu sănătos și echilibrat ecologic la nivel internațional și European / *The Consecration and the*

Room 111
Hybrid format
Google Meet:
Meeting ID: <https://meet.google.com/dcg-etgg-dcy>

Panel III.

ECONOMIC/AGRARIAN ACTIVITY AND ENVIRONMENTAL LAW. COMPARATIVE APPROACHES

Moderators: TURŁUKOWSKI Jarosław & SILI Ira

ARAMĂ Elena, Hab. Dr., Univ. Prof., Moldova State University
Protectia mediului sau dezvoltarea economică - o falsă dilemă? / *Environmental protection and economic development - a false dilemma?*

Guarantee of a Fundamental Right to Healthy and Ecologically Balanced Environment at an International and European Level

IORDANOV Iordanca-Rodica, PhD, Ass. Prof., **ROSCA Valentin**, PhD, lecturer, Moldova State University
Protecția mediului înconjurător și schimbările climatice. O ecuație pentru reconceptualizarea dreptului la un mediu sănătos în dreptul internațional/Environmental protection and climate change. An equation for the reconceptualization of the right to a healthy environment in international law

URSU Veaceslav, PhD, Ass. Prof., dean of the Faculty of Law, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs
Cadrul european al politicii de mediu și impactul acesteia asupra legislației penale a Republicii Moldova/ The European framework of environmental policy and its impact on the criminal legislation of the Republic of Moldova

MĂRGINEANU Elena, PhD, lector, Free international University of Moldova
Rolul conceptual al tehnologiilor de modificare a vremii în reflectarea politicilor internaționale de combatere a schimbărilor climatice / The conceptual role of weather modification technologies in reflecting international climate change policies

ZAMFIR Pavel, PhD, Ass. Prof., Moldova State University
Limitarea garanțiilor dreptului la un mediu sănătos / The restrictions of guarantees of the right to a healthy environment

NASTAS Nicolae, The Ecological Movement Stefan Voda
Justiția verde – oportunități și provocări pentru asigurarea dreptului la un mediu sănătos / Green justice – opportunities and challenges for ensuring the right to a healthy environment

ERHAN Ianuș, PhD, Ass. Prof., Moldova State University

TURŁUKOWSKI Jarosław, PhD, University of Warsaw, Poland

Границы экономической свободы в праве торговых обществ и товариществ / The limits of economic freedom in the law of trading companies and partnerships

KUHARUK Ecaterina, PhD in agriculture, President, Public Association «Ecostrategii»
Titlu Rezervat/

COJOCARU Mihail, Foundation „ECO SAVE”
Economia circulară prin prisma mecanismului – Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (REP) / Circular economy through the lens of the mechanism – Extended Producer Responsibility (REP)

STONKUTE Egle, PhD, Ass. Prof., Kaunas University, Director, Baltic Institute for Research and Development Vilnius, Lithuania
Titlu Rezervat/ Reserved Title

CERNELEV Olga, PhD in medical sciences, Univ. Assist., Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy
Impactul utilizării iraționale a pesticidelor asupra sănătății publice / The impact of irrational use of pesticides on public health

JASTRZEBSKI Robert, Hab. Dr., Univ. Prof., University of Warsaw, Poland
Свобода ведения хозяйственной деятельности в польском государстве (1989-2023) Замечания на фоне польского правового регулирования / Freedom of economic activity in the Polish state (1989-2023) Notes on the background of Polish legal regulation

MARCZEWSKA Beata, PhD, University of Warsaw, Poland
Хозяйственная деятельность местного самоуправления и экономическая свобода /

Asigurarea dreptului la un mediu sănătos prin prisma competențelor polițienești / Ensuring the right to a healthy environment through the prism of police competences

COBZARU Angelica, PhD, lector, Ecological University of Bucharest, Romania

Rolul jurisprudenței în consacrară dreptului la un mediu sănătos / The role of jurisprudence in consecrating the right to a healthy environment

CHIRTOACA Lilia, PhD, Ass. Prof., Moldova State University
Dreptul la un mediu sănătos în jurisprudența CtEDO / The right to a healthy environment in ECtHR jurisprudence

PAVLIUC Ghenadie, PhD, Ass. Prof., **POSTOVAN Olga**, PhD student, assistant, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Repere istorice privind politica de mediu europeană / Historical landmarks regarding European environmental policy

ARDELEAN Grigore, PhD, Ass. Prof., „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Reconceptualizarea mecanismului de luptă contra poluării / Reconceptualizing the anti-pollution mechanism

CAZACU Ana, environmental law expert, Public Association EcoContact

Protectia cursurilor de apă transfrontaliere, mecanisme provocări în asigurarea dreptului la un mediu sanatos / Protection of transboundary watercourses, challenging mechanisms in ensuring the right to a healthy environment.

ZAMFIR Natalia, PhD, Ass. Prof., Moldova State University
Dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere climatic pentru viața și sănătate / The right to a climate-safe environment for life and health

PILAT Artiom, PhD, **PILAT Sofia**, PhD, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Economic activity of local self-government and economic freedom

KALINOWSKI Patryk, PhD, University of Warsaw, Poland
Ограничения импорта продуктов питания в Европейский союз и в Польшу / Restrictions on food imports to the European Union and in Poland

BELECCIU Liliana, PhD, Ass. Prof., Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Aspecte legale privind contractarea serviciului public de canalizare / Legal aspects regarding the contracting of the public sewerage service

SÎLI Irina, PhD, lector, Moldova State University
Poluarea radioactivă și protecția împotriva radiațiilor. Cazul Republicii Moldova / Radioactive pollution and protection against radiation. The case of the Republic of Moldova

ALBIN Anatolie, Public Association Gradina Moldovei
Dreptul la semințe - componenta esențială dreptului la hrană / The right to seeds - the essential component of the right to food

SOROCEANU Igor, Institute of Public Administration
Atacurile armate cu participarea mercenarilor – acțiune periculoasă de distrugere a mediului înconjurător / Armed attacks with the participation of mercenaries – dangerous action to destroy the environment

CRECIUN Natalia, Phd, **BACIU Olga**, PhD student, Moldova State University
Sensibilizare cu privire la drepturile animalelor în contextul bunei guvernări / Sensitization on animals' rights in the context of good governance

MOCANU Veronica, PhD, Ass. Prof., Moldova State University
Accesul publicului la informația de mediu prin prisma HG 1467/2016 / Public access to environmental

	<p>Procedura de dispunere a expertizei judiciare în cazul infracțiunilor ecologice / Procedure for ordering forensic expertise in environmental crime cases</p> <p>VÎZDOAGĂ Tatiana, PhD, Ass. Prof., PĂSCĂLUȚĂ Felicia, PhD, lector, Moldova State University Particularitățile obiectului probatoriului în cauzele penale privind infracțiunile ecologice /The particularities of the object of evidence in criminal cases regarding ecological crimes</p> <p>SLUSARENCO Svetlana, PhD, Ass. Prof., Moldova State University Asigurarea respectării și monitorizarea la nivel local a dreptului la un mediu sănătos / Ensuring compliance and local monitoring of the right to a healthy environment</p> <p>SLISARENCO Ion, PhD Ass. Prof., Academy „Ștefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs; GUGULAN Evghenia, PhD, Ass. Lector, Academy „Ștefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs Documentarea procesuală a contravențiilor de mediu prin procedura remedierii/ Procedural documentation of environmental violations through the remedial procedure.</p> <p>IONAȘCU Vitalie, PhD, Vice dean of the Faculty of Law, Academy „Ștefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs (In)certitudinea naturii penale a contravenției/(Un)certainty of the criminal nature of the contravention</p> <p>PANTEA Oleg, PhD, Ass. Prof., Vice dean of the Faculty of Law, Moldova State University Răspunderea juridică pentru încălcarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice/Legal liability for violation of sanitary rules in forests, green spaces, public gardens, reserves and forest areas</p>	<p>information through the lens of Government Decision 1467/2016</p>
<p>14:00 -15:00</p>	<p style="text-align: center;">Lunch</p>	
<p>15:00-17:00</p>	<p style="text-align: center;">Panel IV.</p>	<p style="text-align: center;">Panel V.</p>

**ACCESS TO INFORMATION
AND ENVIRONMENTAL JUSTICE**

Room 119

Hybrid format

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/85278290046?pwd=b28yRzljNzNFT3VkZDNvQ1NqMklwQT09>

Meeting ID: 852 7829 0046

Passcode: 839811

Moderators: ARDELEAN Grigore & Ianuș ERHAN

LUNGU Angela, Senior Inspector, The Inspectorate of Environmental Protection

Probleme de mediu / Environmental problems

DUȚU-BUZURA Mircea, PhD student, Doctoral School of the Law Faculty, University of Craiova, Romania

Dreptul climei – parte integrantă a Dreptului UE al mediului. Implicații pentru statele membre și procesul de aderare ale Acquis-ului climatic / Climate Law – Integrant Part of the EU Environmental Law. Implications for Member States and the Process of Accession of the Climate Acquis

BEJENARI Mihaela, PhD student, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Reflecții teoretice privind răspunderea civilă delictuală în dreptul mediului / Theoretical reflections on tortious civil liability in environmental law

SARBU Valeriu, PhD student, Moldova State University

Accesul persoanelor la apă potabilă - o condiție primordială a dreptului la viață și la un mediu sănătos / Access to safe drinking water - condition of primary to of the right to life and a healthy environment

GLADCHI Mircea, PhD student, Assist., Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

**YOUNG PEOPLE INVOLVED IN THE ANALYSIS OF
PRIORITIES IN THE FIELD OF THE RIGHT TO A
SAFE ENVIRONMENT**

Room 111

Offline

The jury for evaluating the best communications:

Victor DUMNEANU & Irina SÎLI, & Olga BACIU

Moderator: ROȘCA Valentin

NAZAR Mamenko, student, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Legal Problems of Provision of Environmental Safety and Preventing Negative Climate Changes in the Sphere of Fertilizer Production in Ukraine / Probleme legale privind siguranța mediului și prevenirea schimbărilor climatice negative în sfera producției de îngrășăminte în Ucraina

HIRSTIOAGA Maria, student, Moldova State University
Asigurarea dreptului la un mediu sănătos și provocările tranziției spre UE / Ensuring the right to a healthy environment and the challenges of the transition to EU

POZNEACOVA Veronica, student, Moldova State University

Conceptul contravenției de mediu - reglementări, provocări, perspective / The concept of environmental infringement - regulations, challenges, perspectives

DONȚU Raluca-Rusanda, CHERDEVARĂ Dan, students, Moldova State University

Modalități de sensibilizare a societății: conștientizare, responsabilizare și participare /

	<p>Aspecte de tratare a obiectelor de mediu prin conceptele de proprietate / Aspects of examining environmental objects through property concepts</p> <p>IGNATIUC Tatiana, PhD student., Moldova State University Asigurarea dreptului persoanelor tinere la un mediu înconjurător sănătos și protejat / Ensuring the right of young people to a healthy and protected environment</p> <p>PASCAL Mihaela, PhD student, „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs Particularitățile răspunderii contravenționale pentru încălcarea legislației privind gestionarea deșeurilor / Particularities of contraventional liability for violating waste management legislation</p> <p>GHEORGHITA Cristina, PhD student, Moldova State University, The Inspectorate of Environmental Protection Particularitățile evaluării și reparării prejudiciilor aduse aerului atmosferic în Republica Moldova prin prisma racordării la cerințele UE / The particulars of the assessment and repair of air damage in the Republic of Moldova the connection with EU requirements</p> <p>ZAPOROJAN Corina, PhD student, Moldova State University, Regimul juridic al deșeurilor din activități medicale / The legal regime of waste from medical activities</p>	<p><i>Ways to raise society's awareness: awareness, empowerment and participation.</i></p> <p>MATEICIUC Daniela, student, Moldova State University Dreptul de folosință asupra resurselor minerale utile / The right of use over useful mineral resources</p> <p>BELEUȚA Teofilia, student, Moldova State University Soluționarea litigiilor ecologice / Settlement of ecological disputes</p> <p>FRUNZĂ Liviana, CHIRILĂ Daniela, students, Moldova State University Analiza poluării aerului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a standardelor internaționale / Analysis of odor pollution through ECTHR case law and international standards</p> <p>MANGÎR Vlada, student, Moldova State University Explorarea etică a subiectului gestionării deșeurilor nucleare și a justiției între generații / An ethical exploration into the topic of nuclear waste management and intergenerational justice</p> <p>BURDUJA Dumitru, student, Moldova State University Depozitul de la Cobasna- pericol pentru securitatea ecologică a Republicii Moldova / Cobasna ammunition depot - a danger for the ecological security of the Republic of Moldova</p>
17:00-18:00	Discussions & Conclusions	

Participation for interventions is open to all interested parties

- **MACOVSCI Denis**, Head of the Environmental Economic Mechanisms Section, The Environment Agency.
- **MIHALAȘ Ștefan**, The Inspectorate of Environmental Protection (Orhei)
- **VARTIC Angela**, The Inspectorate of Environmental Protection (Orhei)
- **PROHNITȚHI Anatolie**, Partidul Verde Ecologist din Republica Moldova

SCIENTIFIC AND ORGANIZING COMMITTEE:

Igor ȘAROV, Rector, Moldova State University

Dinu OSTAVCIUC, Rector, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs

Iordanca-Rodica IORDANOV, Minister, Ministry of Environment

Rodica CIOBANU, Hab. Dr., Ass. Prof., Head of Public Law Department, Moldova State University

Mircea DUȚU, Univ. Prof., Hab. Dr., President of the Ecological University of Bucharest, Member of the International Center for Comparative Environmental Law (CIDCE) [Centre International de Droit Comparé de L'Environnement], Limoges, France

Ion GUCEAC, Academician, Univ. Prof., Moldova State University

Jarosław TURŁUKOWSKI, PhD, Head of the Research Centre for Eastern Europe and Central Asia, University of Warsaw, Poland

Adriano REMIDDI, Head of Capacity Development Unit, Global Campus of Human Rights

Tatiana ECHIM, Public Association EcoContact

Victor DUMNEANU, Deputy Chief, The Inspectorate of Environmental Protection

Ianuș ERHAN, PhD., Ass. Prof., Moldova State University

Ira Sîli, PhD, Moldova State University

Natalia CRECIUN, PhD, Moldova State University

Oleg RUSU, PhD, Academy „Stefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs